

A. Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Inleiding

Deze paragraaf gaat in op ontwikkelingen binnen en buiten de organisatie die van invloed kunnen zijn op de financiële huishouding, maar nog niet financieel zijn vertaald. Hij vloeit voort uit artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en daarop van toepassing zijn toelichting. Achtereenvolgens gaan we in op:

- Het beleid betreffende weerstandscapaciteit en risico's.
- Een inventarisatie van de risico's.
- Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit.
- Een berekening van het weerstandsvermogen en een oordeel over het gevormde vermogen.
- Kengetallen die inzicht geven in de financiële positie van de gemeente en daaruit voortvloeiende risico's.

Conclusie:

Het weerstandsvermogen drukken we uit in een ratio (beschikbare weerstandscapaciteit / 90% van de benodigde weerstandscapaciteit) en komt uit op 15,82. Dit betekent dat ons weerstandsvermogen ruim boven de vastgestelde ratio van 1,4 uitkomt en dat we met ons weerstandsvermogen met een zekerheid van 90% alle geïntariseerde risico's op kunnen vangen.

Het beleid betreffende weerstandscapaciteit en risico's

Het beleid op het gebied van risicomanagement en weerstandsvermogen is te vinden in de nota "Risicomanagement en Weerstandsvermogen", vastgesteld op 18 december 2012. Op 19 juni 2018 is bij de vaststelling van de 'nota reserves en voorzieningen 2018' de ratio van het weerstandsvermogen bepaald op 1,4.

Voor de objectivering van de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen bestaan geen wettelijke normen. Om de ratio te duiden maken we gebruik van onderstaande waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement (NAR) en de Universiteit van Twente:

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2	Uitstekend
B	1,4 – 2	Ruim voldoende
C	1 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Gegeven de ratio van 13,10 betekent dit voor ons dat ons weerstandsvermogen op dit moment 'uitstekend' is.

Een inventarisatie van de risico's.

In deze paragraaf zijn de risico's opgenomen zoals die ten tijde van het opmaken van de jaarrekening 2017 zijn geïnventariseerd. Het zijn risico's die niet op een andere wijze zijn afgedekt. Bijvoorbeeld door het afsluiten van een verzekering of het opnemen van een bedrag of voorziening in de jaarrekening dan wel verwerkt in de onderliggende begroting 2019. We houden hierbij rekening met de kans dat de onderkende risico's zich zullen voordoen én de financiële impact wanneer dit daadwerkelijk gebeurt. Deze analyse is per risico gemaakt.

Algemeen

De basis voor de begroting 2019 ligt in het raadsbreed programma dat de raad heeft vastgesteld voor deze raadsperiode. We nemen onze verantwoordelijkheid voor een veilige, inclusieve, veerkrachtige en duurzame samenleving voor Oirschot. Daartoe zullen we nadrukkelijk ook bezien hoe we onze reservepositie gaan inzetten voor de financiële invulling van de in het programma genoemde ontwikkellijnen:

- Versterken van de identiteit en de economische kracht van Oirschot.
- Leefbare wijken, buurten en dorpen
- Transitie buitengebied
- Transitie naar duurzame energie
- Sterke gemeente

Met deze opgaven zijn middelen gemoeid. Deze zijn afhankelijk van nog te maken keuzes. We gaan er vanuit dat deze middelen gefinancierd kunnen worden uit de reguliere exploitatie en de inzet van de aanwezige reserves.

Bij de opmaak van de jaarrekening 2017 zijn de risico's in mei 2018 geïnventariseerd. De ontwikkelingen in de zomer 2018 waren beperkt. Daarom volstaan we met een update van de risico's van de jaarrekening 2017, wel ingedeeld naar de nieuwe programma's van de begroting 2019.

Sociale Leefomgeving

<u>Indicaties Jeugdzorg</u>				
Sinds 1 januari 2015 zijn we verantwoordelijk voor de indicaties en uitvoering van Jeugdzorg. Het afgelopen jaar is hard gewerkt om te komen tot betrouwbare prognoses op basis van de toegekende zorg opgenomen in de cliëntadministratie. Daarnaast is een nieuwe Product Diensten Catalogus (PDC) vastgesteld inclusief bijbehorende tarieven. Ook is gebleken dat meer jeugdigen bereikt worden waardoor een groter beroep is gedaan op ondersteuning. Ondanks alles zijn wij in mei 2018 verrast toen de afrekening van de kosten van Jeugdhulp 2017 bekend werd. Het tekort blijkt structureel en is verwerkt in de begroting 2019.				
1.	Op dit moment is een onderzoek gaande naar de mogelijkheid om de kosten beter voorspelbaar te maken maar ook beter beheersbaar.	25%	€ 300.000	€ 75.000

	Wij ontwikkelen hiertoe een rekenmodel dat uitgaat van de variabelen die de kosten beïnvloeden en deze beter voorspelbaar maken. Eind oktober is dit model afgerond.			
--	--	--	--	--

<u>Wmo: Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang</u>				
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. De financiering moet aansluiten op de inhoud.				
2.	In de huidige situatie zijn centrumgemeenten verantwoordelijk voor deze taak en krijgen die gemeenten op basis van een landelijk verdeelmodel middelen aange-reikt van het rijk. M.i.v. 2020 gaat dit veranderen en krijgen individuele gemeenten op basis van een nieuw verdeelmodel middelen. Samenwerking blijft echter noodzakelijk. Het risico is dat deze ontwikkeling de gemeente, als gevolg van het nieuwe verdeelmodel, meer geld gaat kosten. Dit risico is latent aanwezig omdat de "dure" cliënten in de Jeugdzorg op termijn van twee tot drie jaar uitstromen naar een voorziening in het kader van Beschermd Wonen.	50%	€ 450.000	€ 225.000

<u>Wmo: Maximering eigen bijdrage in het kader van de Wmo</u>				
Met ingang van 1 januari 2019 is de eigen bijdrage voor de Wmo gemaximeerd op € 17,50 per vier weken ongeacht het inkomen of de draagkracht. De ISD heeft een onderzoek gedaan naar de mogelijke effecten op het beroep op hulp vanuit de Wmo en verwacht een stijging van het beroep op de Wmo				
3.	De stijging is voor Oirschot berekend op een bedrag van € 100.000.	75%	€ 100.000	€ 75.000

Ondernemen

<u>Bestemmingsplan Buitengebied</u>				
In juni 2013 is het bestemmingsplan Buitengebied (fase 2) vastgesteld. Dit is in 2015 onherroepelijk geworden met een verplichting vanuit de Raad van State om een aantal zaken aan te passen binnen 1 jaar. Dit bestemmingsplan beperkt op een aantal gebieden mogelijkheden van de (intensieve) veehouderij. Daaruit kunnen planschadeclaims ontstaan. Via uitgebreide communicatie en een overgangsregeling verwachten wij dat we er alles aan gedaan hebben om deze claims te vermijden. Het risico blijft de komende jaren nog aanwezig. Vanuit een totale inschatting op basis van een planschaderisico analyse verdeeld over de jaren waarop beroep op planschade mogelijk is, komen we tot onderstaande bedragen.				

4.	▪ Het is niet in te schatten in welke mate schade-claims ondanks alle communicatie en maatregelen worden ingediend	10%	€ 400.000	€ 40.000
	▪ Omdat we niet voldoen aan plicht om tijdig reparaties vast te stellen is risico op een dwangsom aanwezig	50%	€ 100.000	€ 50.000

Ruimtelijke leefomgeving

<u>Naheffing Attero</u>				
<p>Het SRE en vijf andere Brabantse gewesten hebben (vertegenwoordigd door de Vereniging van Contracten, VvC) in 1995 een verwerkingsovereenkomst met Attero afgesloten. Dit contract startte op 1 februari 1997 en loopt op 31 januari 2017 af. In mei 2014 heeft Attero de gemeenten geïnformeerd over het feit dat Attero voornemens is om over de periode 2011-2014 een naheffing te factureren i.v.m. het niet voldoen aan de minimale volumeverplichtingen. Op 18 februari 2015 heeft Attero via haar advocaat een arbitrageaanvraag naar het Nederlands Arbitrage Instituut gestuurd. Ondertussen is een arbitraal eindvonnis gewezen, waaruit blijkt dat Attero geen naheffing in rekening mag brengen. Attero heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot het indienen van een vordering tot vernietiging van het vonnis. Deze vordering is zeer recent afgewezen op grond van het ontbreken van schade voor Attero.</p> <p>In dezelfde kwestie hebben zij een claim weggelegd voor het jaar 2015. Tot veler verrassing heeft het Nederlands Arbitrage Instituut (NAI), in een tussenvonnis, Attero in het gelijk gesteld. Als Attero ook in het eindvonnis in het gelijk wordt gesteld, dan zal de VvC een procedure aanspannen tot vernietiging van dit vonnis. Inmiddels heeft Attero ook een naheffing opgelegd over de periode 2016 t/m januari 2017 (einde contract). Nu al staat vast dat de VvC ook die naheffing voorlegt aan het NAI. Mochten de gewesten uiteindelijk aan het kortste eind trekken, dan zullen waarschijnlijk ook de gemeenten binnen de gewesten een (deel van die) naheffing moeten betalen.</p>				
5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Verwachte naheffing niet behalen volumeplicht. Dit risico is sterk afhankelijk van de uitkomst van juridische procedures en verschilt zeer van gemeente tot gemeente. 	25%	€ 220.000	€ 55.000

Beheer openbare ruimte

<u>Bodemsanering</u>				
<p>De risico's die voor de gemeente voortvloeien uit bodemverontreiniging, zijn moeilijk vooraf in te schatten. Voor saneringsobjecten in het kader van de Wet Bodembescherming wordt de omvang van het risico sterk bepaald door factoren als eigendomssituatie en oorzaak van de bodemverontreiniging. Zoveel mogelijk worden saneringskosten opgenomen in de grondexploitaties. Daarnaast kunnen sommige kosten verhaald worden op eigenaars (bijv. bij een asbestbrand). Maar overige locaties zijn niet uitgesloten. Daarbij kan sprake zijn van het volledig voor rekening komen van de saneringskosten voor de gemeente.</p>				
6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Verwachte bodemsanering, potentiële risico's 	25%	€ 100.000	€ 25.000

<u>Bodemsanering / crimineel afval</u>				
<p>Het illegaal storten van afval, zoals XTC uit laboratoria komt steeds vaker voor in Zuid Nederland. Hoewel de dumpingen in onze gemeenten minder zijn dan in andere Brabantse gemeenten, zijn de opruimingskosten aanzienlijk.</p>				
7.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Verwachte kosten voor opruimen van dumping(en) 	50%	€ 100.000	€ 50.000

<u>Integraal maatschappelijk beheerkader</u>				
<p>In het najaar 2018/voorjaar 2019 worden de beleids- en beheerplannen van het ruimtelijk beheer geactualiseerd en opgenomen in een Integraal maatschappelijk beheerkader. Dit geldt ook voor het OVVP.</p>				
8.	<p>Aandachtspunt is hoe de maatschappelijk opgaven gekoppeld worden aan de instandhouding van de beheerobjecten. Besluitvorming van de raad is bepalend voor de consequenties voor de exploitatie en de omvang van de reserves c.q. voorzieningen.</p>	25%	€ 400.000	€ 100.000

Een sterke gemeente

Een duurzame bestuurlijke toekomst

De provincie heeft de bestuurlijke toekomst van de vijf Kempengemeenten nader bezien en op 14 februari 2018 een rapport uitgebracht: Sterk merk, sterk bestuur! In dit rapport is geconcludeerd dat vanwege de oriëntatie op zowel het stedelijk gebied als de Kempen, Oirschot een zelfstandige positie in blijft nemen binnen de Kempen. Dienstverleningsafspraken met de Kempengemeenten zijn dan leidend voor een te volgen gezamenlijke inhoudelijke koers. GRSK en Kempencommissie kunnen worden opgeheven. Uitwerking van dit rapport vindt plaats in definitieve keuzes die alle Kempengemeenten in het najaar 2018 maken.

9.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Naast frictiekosten als gevolg een mogelijk op te heffen gemeenteschappelijke regeling maakt Oirschot dan ook kosten als gevolg het eventueel onderbrengen van taken uit de GRSK in een andere samenwerking. Vraag is in hoeverre bijdragen van Rijk en/of Provincie in dit kader te verwachten zijn. 	10%	€ 3.200.000	€ 320.000
----	---	-----	-------------	-----------

Verbonden partijen

Bij tegenvallende exploitaties kan aanspraak worden gemaakt op extra gemeentelijke middelen. Tot op heden worden de begrotingen van de verbonden partijen/gemeenschappelijke regelingen één op één verwerkt in de begroting van de gemeente. Verbonden partijen dienen te opereren binnen de vastgestelde begrotingen en als er tekorten ontstaan, dan dekken ze dat uit hun reserves.

10.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het risico bestaat dat exploitaties tegenvallen en dat vertegenwoordigers van gemeenschappelijke regelingen een beroep doen op de gemeentelijke middelen. 	25%	€ 300.000	€ 75.000
-----	---	-----	-----------	----------

Schadeclaims

De gemeente kan schadeclaims ontvangen als gevolg van activiteiten die zij verricht. De vraag is of we in een dergelijke situatie aansprakelijk gesteld kunnen worden. Wij zijn daarvoor verzekerd. Het risico betreft schadeclaims, waarvoor we niet of maar deels zijn verzekerd.

11.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Verwachte jaarlijkse schadeclaims die niet specifiek zijn gekoppeld aan dossiers 	90%	€ 18.000	€ 16.200
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Claims in het kader van rechtszaken (specifieke dossiers) 	25%	€ 280.000	€ 70.000

Garantstellingen

In 2012 is het WBO verkocht aan Laurentius in Breda. In 2013 heeft Laurentius in 2013 haar Oirschotse bezittingen verkocht aan de corporatie Wooninc. Voor de financiering van het aandeel van niet sociale huurwoningen betrokken bij de verkoop, heeft Wooninc. een gemeentegarantie gekregen. Het risico bestaat dat Wooninc. op enig moment niet aan de rente- en aflossingsverplichtingen kan voldoen, waardoor de betrokken bank de gemeente aanspreekt op garantstelling. Onderzoek door een accountantskantoor heeft aangetoond dat Wooninc. een solide partner is. Dit beeld wordt bevestigd in hun jaarverslag 2016.

12.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het aanspreken van de gemeente op haar garantstelling. 	10%	€ 9.424.000	€ 942.400
-----	--	-----	-------------	-----------

Regionaal Historisch Centrum Eindhoven

Oirschot is via de gemeenschappelijke regeling Metropoolregio Eindhoven aangesloten bij de gemeenschappelijke archiefdienst, het Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE). Op dit moment loopt een onderzoek naar de bedrijfsvoering van het RHCE. Dit naar aanleiding van de financiële en personele tekorten en de weerslag die dit heeft op de uitvoering van haar wettelijke taken en de dienstverlening aan deelnemende gemeenten.

Na 1 januari 2019 volgt een onderzoek naar de nadere positionering van het RHCE als archiefinstelling, gescheiden van de Metropoolregio Eindhoven. Als de bestuurscommissie in januari 2019 vaststelt dat een voorlopige doorstart onvoldoende mogelijkheden biedt om het vertrouwen van de deelnemende gemeenten te herstellen, zullen andere toekomstscenario's voor besluitvorming voorgelegd worden.

13.	▪ Het risico is aanwezig dat het RHCE middelen gaat vragen om de dienstverlening zoals vastgelegd in de afspraken, conform wettelijke taken, te waarborgen.	25%	€ 600.000	€ 150.000
-----	---	-----	-----------	-----------

Totaal	€ 2.268.600
--------	-------------

Risicokaart

Op basis van deze inventarisatie is een risicokaart samengesteld voor onze gemeente. Aan elk risico is een risicoscore verbonden, door de kansklasse te vermenigvuldigen met de gevolgklasse. Deze methode maakt het mogelijk de risico's onderling te rangschikken op grootte. De risico's met het grootste risicogetal moet de hoogste prioriteit krijgen en als zodanig opgepakt worden. Het cijfer in de cel geeft het aantal risico's weer met dezelfde risicoscore. De kaart laat zien dat het om 13 verbijzonderde risico's gaat.

Kans	10% zeer klein	25% klein	50% gemiddeld	75% Groot	90% zeer groot
Financieel gevolg					
$x > € 1.000.000$					
$€ 500.000 < x > € 1.000.000$	1				
$€ 250.000 < x > € 500.000$	1				
$€ 100.000 < x > € 250.000$		2	1		
$€ 50.000 < x > € 100.000$		4	2	1	
$x < € 50.000$	1	1			1

Aandachtspunt bij de verbijzonderde risico's is het treffen van beheersmaatregelen. Hierdoor neemt de kans dat een risico optreedt af en worden de gevolgen van een risico verkleind.

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit en oordeel over het vermogen

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit omvat de financiële middelen en mogelijkheden van de gemeente om (ondanks de werking van risicomangement) financiële tegenvallers als gevolg van risico's op te vangen, waarvoor geen andere dekking aanwezig is en zonder het bestaande beleid aan te hoeven passen. We berekenen de beschikbare weerstandscapaciteit als de som van alle elementen uit de gemeentelijke financiën die we daadwerkelijk kunnen inzetten om niet-begrote kosten te dekken. Eén van de meest bekende posten is de algemene reserve. Maar er zijn meer mogelijkheden, zoals stille reserves, onbenutte belastingcapaciteit, de post onvoorzien en een eventueel voordelig begrotingsresultaat.

De benodigde weerstandscapaciteit moet in ieder geval hoger zijn dan de in artikel 12 van de Financiële verhoudingswet bepaalde minimumnorm. Deze norm is 2% van de som van de uitkering uit het Gemeentefonds en 2% van de belastingcapaciteit, voor 2019 een bedrag van € 397.500.

Deze ondergrens is nodig omdat altijd tegenvallers zich kunnen voordoen. Het totale benodigde weerstandscapaciteit bedraagt daarom € 2.666.100 (€397.500 voor algemene risico's en € 2.268.600 voor verbijzonderde risico's).

De volgende tabel geeft inzicht in de opbouw van de beschikbare weerstandscapaciteit weer voor onze gemeente.

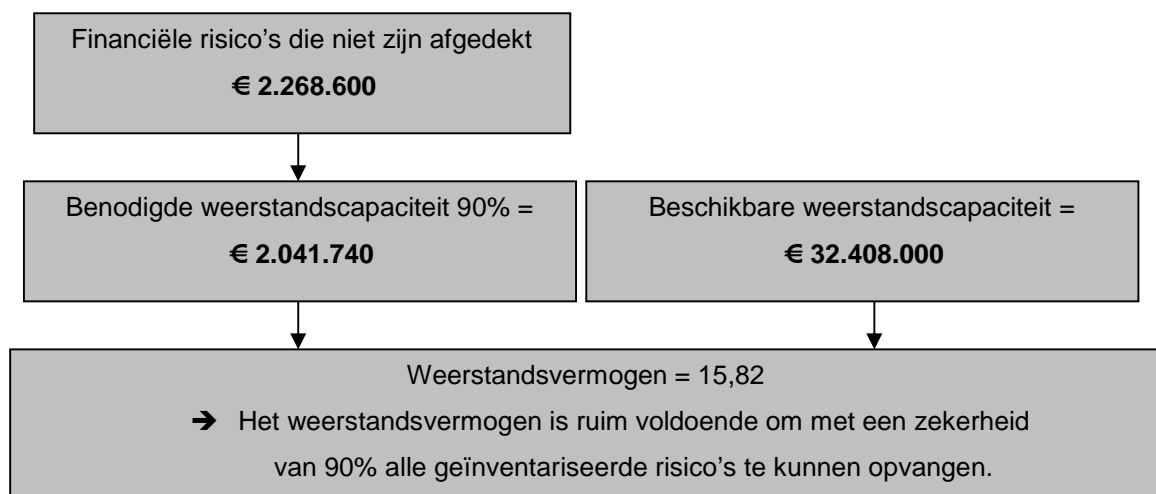
Beschikbare weerstandscapaciteit per 31 december 2017	Bedrag (x €1.000)
Algemene reserve Algemene Dienst, een bedrag van €3.500 is reeds bedoeld als reserve Weerstandscapaciteit en risicobeheersing	8.431
Bestemmingsreserves	18.903
Bestemmingsreserve Grondexploitatie	5.843
Stille reserve(s) (voor zover binnen 1 jaar verkoopbaar en voor zover verkoop de continuïteit van de uitvoering niet aantast)	n.v.t.
Andere onbenutte inkomstenbronnen	0
Begrotingsresultaat	-/- 372
Ondergrens weerstandscapaciteit	-/- 397
Totaal	32.408

We merken op dat de overige bestemmingsreserves en de reserve Grondexploitatie/risicoreserve pas inzetbaar zijn als beschikbare weerstandscapaciteit wanneer de gemeenteraad deze als zodanig bestemd. Dat heeft natuurlijk consequenties voor de doelen waarvoor zij nu zijn bestemd.

Oordeel over het vermogen

Ratio weerstandsvermogen

Bij het bepalen van een norm (ratio weerstandsvermogen) is het wenselijk te zoeken naar een evenwicht tussen financiële soliditeit en het streven om niet onnodig geld 'op de plank te laten liggen'. Een belangrijk criterium hierbij is de kwalitatieve beoordeling van het risicomanagement. Naast inzicht in de risico's, de financiële omvang is de inbedding van het risicomanagement in de organisatie belangrijk. De raad heeft besloten dat het weerstandsvermogen een minimale ratio moet hebben van 1,4. Er is geen maximumratio ingesteld. Wanneer de ratio significant hoger uitvalt dan de minimale ratio kan volstaan worden met een lagere beschikbare weerstandscapaciteit, oftewel met lagere reserve. Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit (de gekwantificeerde risico's). Bij de berekening van het weerstandsvermogen gaan we ervan uit dat niet alle risico's zich tegelijk in één jaar zullen voordoen. In onze benadering is uitgegaan van een zekerheidspercentage van 90% dat alle risico's zich tegelijk en in hetzelfde jaar zullen manifesteren (oftewel, dat 100% van de benodigde weerstandscapaciteit in dat jaar benodigd zou zijn). Daarom hebben we de totale benodigde weerstandscapaciteit (= individuele kans * impact van alle geïdentificeerde financiële risico's) vermenigvuldigd met 90%. Zie ook onderstaande figuur.

Op basis van de minimumratio van 1,4 moet in de reserve Weerstandsvermogen en risicobeheersing $1,4 \times € 2.268.600 = € 3.176.040$, oftewel afgerond € 3.175.000 zitten. Dit betekent een dotatie aan de reserve Risicobeheersing en weerstandsvermogen van € 242.790 ten laste van de algemene reserve. Na de dotatie zit in de reserve weerstandsvermogen en risicobeheersing € 3.175.000 voor het opvangen van 90% van de risico's.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het weerstandsvermogen in de jaren 2013 tot en met 2019 weergegeven:

P&C jaarschijf	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Begroting	11,36	15,60	12,01	9,77	12,34	16,10	15,82
Jaarrekening	13,02	12,34	10,62	12,88	13,66		

De daling in 2019 wordt veroorzaakt doordat de benodigde weerstandcapaciteit (wij lopen meer risico's) is gestegen. Wij lopen meer risico's als gevolg van:

- De hogere kosten van Jeugdzorg, ook al zijn die incidenteel van aard.
- Het mogelijk effect van deze kosten op de langere termijn voor de kosten van Wmo Beschermd Wonen.
- Het mogelijk effect van het maximeren van de eigen bijdrage voor de Wmo op de aanvragen in het kader van de Wmo.

Alle genoemde risico's worden het komende jaar intern nauwgezet gevolgd en daar waar nodig worden passende beheersmaatregelen getroffen om risico's te beperken c.q. te elimineren. Hierover rapporteren we in de burap.

Kengetallen

Vanaf de begroting 2016 en de jaarrekening 2015 worden op grond van artikel 11 van het BBV een vijftal kengetallen in de paragraaf A opgenomen, die inzicht geven in de financiële positie van de gemeente. Daarnaast zijn in artikel 16 lid 1 van onze financiële verordening nog een vijftal kengetallen beschreven die ook in deze paragraaf worden meegenomen. Verderop in deze paragraaf komen we daar op terug.

Verplichte kengetallen op grond van het BBV

In onderstaande tabel zijn de wettelijke verplichte kengetallen opgenomen en de ontwikkeling ervan vanaf de rekening 2015 tot en met begroting 2021. Met deze reeks maken we de trend inzichtelijk.

Kengetallen 2015-2022	Realisatie 2015	Realisatie 2016	Realisatie 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022
Netto schuldquote	43,93%	31,66%	25,46%	72,55%	61,90%	86,96%	88,46%	83,64%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor leningen	40,89%	29,33%	23,09%	69,27%	59,26%	83,79%	85,25%	80,49%
Solvabiliteitsratio	47,46%	46,09	46,81%	32,72%	37,41%	38,10%	38,09%	39,36%
Grondexploitatie	23,54%	17,31%	6,04%	10,85%	-2,07%	0%	0%	0%
Structurele exploitatie- ruimte	-1,36%	1,01%	-2,55%	0,15%	-0,98%	-0,45%	0,37%	1,15%
Belastingcapaciteit	112,32%	123,51%	124,56%	101,73%	106,93%	106,93%	106,93%	106,93%

Het nut van deze kengetallen wordt versterkt als we die afzetten tegen normen. Pas dan kan beoordeeld worden in hoeverre deze getallen voldoen aan de verwachtingen. In de vergadering van 24 mei 2016 van de werkgroep planning & control zijn voor onze gemeente de normen vastgesteld. Deze normen hebben we meegenomen in de Kadernota 2019 maar gelden uiteraard ook voor de daarop volgende jaren. Zie onderstaande tabel.

Oirschotse normen kengetallen					
Nr	Omschrijving	Goed	Voldoende		Onvold
			Ondergr	Bovengr	
1A	Netto schuldquote	< 53%	53%	72%	> 72%
1B	Netto schuldquote corr verstr leningen	< 51%	51%	69%	> 69%
2	Solvabiliteit	> 36%	26%	36%	< 26%
3	Grondexploitatie	< 28%	28%	38%	> 38%
4	Structurele exploitatieruimte	> 1,5%	0,00%	1,50%	< - 0%
5	Belastingcapaciteit	< 80%	80%	110%	> 110%

1A. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Voor 2019 is het kengetal 61,90%. Wij voldoen aan onze eigen norm. Landelijk gezien is de netto schuldquote pas een vraagstuk als deze hoger is dan 130%. Wij zitten daar dus ruim onder.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36 lid b en c, van het BBV).

Met een percentage van 59,62 zitten wij iets boven de norm van goed. Deze bedraagt namelijk 51%.

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage hoe gunstiger dit is voor Oirschot. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Met een getal van 37,41% voldoen we aan onze eigen norm.

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De verkoop gerealiseerd bij Westfields draagt in belangrijke mate bij aan de positieve ontwikkeling van dit kengetal. Een percentage van hoger dan 10% wordt landelijk als een kwetsbare grondexploitatie gezien. Onze investeringen in de grondexploitaties zijn nagenoeg gerealiseerd, er resteren nog een aantal te verkopen percelen. Daarom bedraagt het kengetal -/- 2,07% voor 2019.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte wij hebben om de eigen lasten te dragen c.q. welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor noodzakelijk is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent dit dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. De onderliggende begroting 2019 is in aanleg (vooruitlopend op de besluitvorming door de raad) niet sluitend. Daarom is de structurele exploitatieruimte -/- 0,98%.

5. Belastingcapaciteit

Dit percentage geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Een percentage onder de 100% leidt tot het wellicht meer belasting kunnen heffen. Dit is een keus van de gemeente zelf. De belastingdruk in Oirschot is hoger dan het landelijk gemiddelde.

In het kader van de uitwerking van de ambitie Een Sterke Gemeente uit het raadsbreed beleidsakkoord werken we de kengetallen verder uit tot daadwerkelijke stuurinformatie voor de raad.

Extra kengetallen op grond van de financiële verordening

Kengetallen 2015-2017	2015 Realisatie	2016 Realisatie	2017 Realisatie	2018 Begroot	2019 Begroot	2020 Begroot	2021 Begroot	2022 Begroot
Netto schuld per inwoner	€ 1.189,88	€ 869,33	€ 716,61	€ 1.803,76	€ 1.611,19	€ 1.799,19	€ 1.824,75	€ 1.764,00
Voorraden in een % van de inkomsten	23,55%	18,19%	6,78%	10,85%	-5,36%	0%	0%	0%
Leningen derden in een % van de inkomsten	9,12%	5,73%	2,86%	2,86%	2,64%	3,18%	3,20%	3,32%

Ontwikkeling netto schuld per inwoner

Hierbij gaan we uit van dezelfde gegevens als bij kengetal nummer 1A. Alleen zetten we dit bij nummer b af tegen het aantal inwoners, bij 1A tegen de eigen middelen.

Ontwikkeling som voorraden bouwgrond, voorraden onderhanden werken en overige voorraden als percentage van de gemeentelijke inkomsten

Vergelijkbaar met kengetal 3 van de verplichte kengetallen, met het verschil dat bij kengetal ook (handels)voorraden zoals waardepapieren / eigen verklaringen meegeteld worden.

Som leningen aan derden en leningen aan verbonden partijen als percentage van de gemeentelijke inkomsten

Wij hebben geen leningen verstrekt aan verbonden partijen. Dan resteert nog een lening aan de bibliotheek en start.